

L'espasa de Carlemany

Posats a transcriure llegendes, reportarem la recollida pel mateix autor [Amades] que l'anterior i contada pel mateix contista [mossèn Josep Casassa], amb relació a Sant Julià de Ramis, curulla de deliciosos anacronismes. Diu: "Al lloc avui ocupat pel Gironès hi havia un estany. Quan Carlemany vingué a Catalunya per treure'n els moros, s'havien fet forts a l'Empordà. Carlemany, amb una espasa gegant, va fer un tall a les muntanyes del costat de l'Empordà, a l'indret on hi ha el poble de Sant Julià de Ramis, i obrí un canal, per on les aigües del gran estany es van precipitar a l'Empordà, l'inundaren i obligaren els moros a fugir-ne. A aquesta circumstància és deguda la gran abundor d'estanyols i aiguamolls de l'Empordà. En record d'una tan gran feta, Carlemany fou enterrat a Sant Julià de Ramis, on encara es conserva el seu sarcòfag." Deixant la fantasia per a tornar a peu pla, el cert és que ens trobem en una raconada semblant a Casserres; el Ter havia de rompre el Congost i passar la bretxa. El veral és remarcable per diversos conceptes [...] Allí creixen ufanoses pollancredes que conviden a l'esbarjo de berenades i pesqueres; allí, sobretot, acaba el riu una trajectòria característica, puix que deixarà els terrenys accidentats, els llits pedregosos, per a esdevenir com mai flum de plana, d'una plana exuberant que li farà pas sense interrupció fins a arribar al suprem lliurament en braços de l'omnipotència marina. Dura llei, aquesta, però llei, de la seva naturalesa.